

Educa amb l'Art 2015/16

Formació adreçada a professionals
de l'acció social i educativa

apropa
cultura
una porta
a la inclusió

Música

Les arts fan créixer la persona

Juanjo Grande, director musical i creatiu, lidera innovadors projectes artístics, concerts participatius i materials pedagògics per a tots els públics.

Formació organitzada per:
Auditori de Girona

Aquesta documentació ha estat elaborada després de la formació
Educa amb l'Art del 12/03/16 a l'Auditori de Girona

Educa amb l'Art | Auditori de Girona | 12 de març de 2016

Formador: **Juanjo Grande**

A continuació trobareu el resum de totes les activitats i exercicis que es van presentar durant la sessió de formació de música Educa amb l'Art a l'Auditori de Girona.

Juanjo Grande, director musical i creatiu, lidera innovadors projectes artístics, concerts participatius i materials pedagògics per a tots els públics.

Continguts

1. Escalfament
  - a. Joc noms
2. Creativitat
  - a. Tècniques bàsiques
    - i. Shhh
    - ii. Dirigir
    - iii. Diàleg
3. Estructura
  - a. Cercle
  - b. Objectes - Espais
  - c. Quadres
4. Remenat de Cançons

1. Escalfament

Es tracta del moment clau d'una sessió perquè pot suposar:

- Primer contacte amb el grup.
- Inici d'una sessió d'activitats.

Ara és el moment de:

- Establir/obrir un canal de **comunicació** amb el grup.
- **Focalitzar** l'atenció del grup.
- Conèixer informació sobre els integrants i l'estat d'ànim del grup.
- Establir un **marc segur** on tothom es senti còmode i alhora delimitem els límits.

Qualsevol dinàmica d'imitació on una persona fa de "guia" i els altres l'imiten pot ser una bona manera de començar. Depenent de les característiques del grup podem fer-ho asseguts en cercle, en moviment per l'aula, en filera...el que vagi millor al grup.

Podem imitar:

- Gestos
- Sons,
- Ritmes,
- Paraules,
- Melodies,
- Coreografies,
- Ballar...

**...i si ho fem al ritme d'una música enregistrada
encara serà més divertit!**

Deiseal - The Soporific & The Rights Of Man
<https://open.spotify.com/track/1OFVpjgIpgx42VgeUd0iG4>

El jocs dels noms:

1. Els participants de l'activitat es situen en cercle. Un director estableix un ritme que tot el grup va repetint picant de mans (o amb instruments). Per exemple el ritme: xx xx xx xx
2. En el silenci que hi ha entre les palmades, cada persona del grup diu el seu nom. Per exemple: xx Marta xx Pau xx Isabel...
3. Un cop ja coneixem tots els nostres noms, ho podem canviar/substituir pel nostre nom per un gest, so, nota... que ens agradi.
4. Per aprendre'ns tots els noms/gestos ho podem fer de la següent manera: una persona diu el seu nom sola i després tot el grup el repeteix fins que donem tota la volta al cercle.

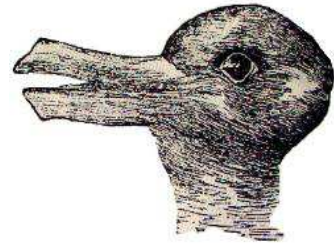
Joc de la informació:

1. Disposats en cercle establim un ritme, o una cançó breu o una dita.
2. El director va proposant situacions o característiques, les persones que les compleixen entren dins del cercle mentre que fem la cançó o ritme.
Un exemple : “tots el qui treballen amb infants” , “tots als qui els hi agrada ballar” , “totes les que es diuen Anna”...

2. Creativitat

Creativitat és permetre't a tu mateix fer errors.
Art és saber quins errors mantenir.
Scott Adams

M'agrada pensar en la creativitat com la capacitat de veure les coses **diferents**. Si canviem la perspectiva podrem veure coses que teníem davant i que fins aquell moment no veiem.

Tothom té capacitats artístiques: tant sols cal desenvolupar-les i la creativitat és un dels camins. Tothom té quelcom interessant que aportar, quelcom propi, diferent. Segurament la diversitat dels nostres usuaris ens portaran a escenaris i maneres de veure les coses úniques, originals, divertides, surrealistes....aquí està l'objectiu alhora del nostre treball.

Una persona amb una idea nova és un boig fins que triomfa.
Mark Twain

Qualsevol element ens pot servir per fer música.
En aquest cas utilitzem uns pinxos per fer brotxetes:

- Picar ritmes.
- Un pica i tothom repeteix el ritme.
- Fer escultures o dibuixos amb els pinxos al terra.
- Els pinxos es converteixen en notes o ritme.
- El pinxo es converteix en....

Si juguem amb la idea de mirall (un fa un gest i la parella imita el gest) ens pot servir per deformar la imatge del mirall.

Una escena genial sobre la idea de mirall dels Germans Marx.

<https://www.youtube.com/watch?v=VKTT-sy0aLg>

a) Tècniques bàsiques

I) shhh.....

Técnica senzilla per transmetre i tocar qualsevol idea musical. Amb un dit dibuixem la nostra música mentre que fem el so *shhhhh*. No hi ha melodia que es resisteixi. El millor es que un cop hem fet la nostra idea amb *shhh* és molt senzill i clar transferir-ho als instruments.

És molt interessant la connexió que s'estableix entre el **moviment** i el **so**...estem dibuixant el so, pintant la música. Controlem el so amb el moviment del nostre dit.

Coses que podem fer amb *shhh*:

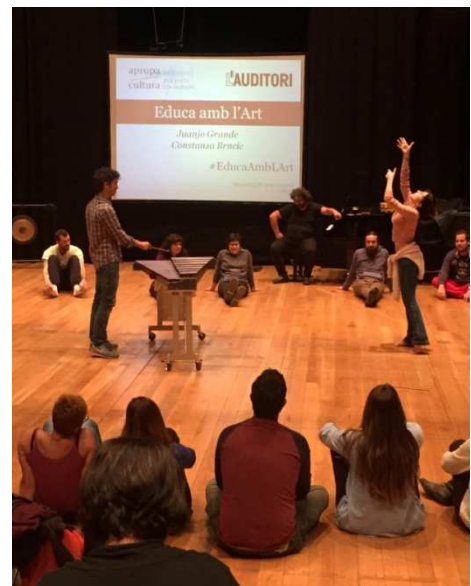
- Imitació (una persona fa la seva música i el grup la repeteix)
- Creació de melodies.
- Transferir les idees fetes amb *shhh* als instruments.
- Cantar les nostres cançons preferides amb el *shh* i el grup les pot endevinar.
- Una orquestra de *shhh* amb un director/compositor que va fer la música.

II) Dirigir

Es tracta de **controlar** el so a partir del moviment del cos.

Un gest que modifica el so. Es semblant a la idea del director d'orquestra però entesa d'una manera global.

- Una persona es mou i l'altra respon amb un instrument (flauta, pandero, piano...)
- És molt interessant concentrar-se en parts molt concretes del cos com pot ser un dit, una cella, el peu, el cap...especialment amb persones amb mobilitat reduïda. Moviments imperceptibles i subtils que potser permeten controlar la cadira de rodes a un dels nostres usuaris es poden convertir en interessants creacions sonores

III) Diàleg

El diàleg és una de les maneres més senzilles de generar material musical. Es tracta d'establir una conversa entre dues persones utilitzant la música. Una pandereta o un pandero compartit entre dues persones pot ser el punt de partida d'una gran conversa! Premisses:

1. Cal escoltar al nostre interlocutor.
2. Podem preguntar, callar, replicar...
3. Primer cada persona té el seu torn però després poden parlar a la vegada...
4. Si fem intervencions molt llargues l'altra persona s'avorrirà.
5. Per fer un diàleg interessant està bé aprofitar idees del nostre contertulià.
6. Podem utilitzar qualsevol instrument com xilòfons, piano o senzillament la nostra veu.
7. Quan més bonic soni l'instrument més senzill serà fer el diàleg.
8. És un treball de llarg recorregut..quan més ho practiquem amb una persona més refinament i comunicació establirem.

Aquest exercici també pot ser un **diàleg de moviment**, una persona fa un gest i la seva parella respon amb un altre, i poc a poc es va creant una coreografia dual.

Music Moves (iPad gratis) App per poder dibuixar línees sobre una música. Les músiques les podem introduir via iTunes o inserir enregistraments de les nostres peces.

<http://alexander-truslit.de/content/en/music.php>

Hokusai (iPad gratis): App per enregistrar en àudio les nostres creacions i poder-les fer servir en altres projectes.

<http://www.wooji-juice.com/products/hokusai/>

HarmonyWiz (iPad pagament): Dibuixem una línea i es converteix en una melodia en un pentagrama que podem escoltar. Un fantastic punt de partida per fer projectes interdisciplinars art – música.

<http://www.wizdommusic.com/products/harmonywiz.html>

Ethereal Dialpad (Android gratis): La mateixa idea del shhh movem ekl dit per la pantalla i sona!

<https://play.google.com/store/apps/details?id=as.adamsmith.etherealdialpad&hl=es>

3. Estructura

“En els moments de crisi tan sols la imaginació és més important que el coneixement”

Albert Einstein

Qualsevol cosa és susceptible de ser tocada...musicalment!

Tot té una **estructura** inherent que ens pot servir per a traduir-ho en sons, notes, ritmes....Tant sols hem de desenvolupar un codi i aplicar-ho.

Disposats en cercle pensem que cada persona es un so, una nota. Per exemple nois una palmada x i noies dues xx. Ja tenim el nostre primer ritme...a partir d'aquí res ens pot frenar:

- Buscar altres codis per a altres idees musicals. Per exemple els que portem ulleres som silencis, els de calça curta quatre palmades xxxx, les del nom que comencin en vocal diuen la seva vocal...
- Si canvien l'ordre del cercle.....tenim una partitura nova!
- En sentit del rellotge o al revés
- Canviar el punt d'inici
- Cadascú comença per un punt del cercle diferent.
- Transferir la idea a instruments

Podem experimentar la mateixa idea amb l'espai que ens rodeja, la natura, quadres, fotografies, mapes de metro...al final tot és una partitura.

Si volem experimentar la mateixa idea amb mitjans informàtics

TONEMATRIX (PC)

<http://tonematrix.audiotool.com/>

Melodica Free (iPad) <https://itunes.apple.com/es/app/melodica-free/id338223055?mt=8>

MusicGrid (Free Android)

<https://play.google.com/store/apps/details?id=net.bramp.musicgrid&hl=es>

Tres aplicacions que juguen amb la mateixa idea:
una quadrícula (és a dir una estructura) que sona.

Quadre que marquem...quadre que sona.

4. Quodlibet o Remenat de cançons

Tots junts cantarem cançons diferents que quan les cantem juntes....funcionen!!
Les premisses:

1. S'estableix una base que pot ser la primera frase de qualsevol música o cançó.
2. Pensem en cançons que han sigut importants o ens agraden (sempre cal apel·lar a les emocions)
3. Disposats en cercle cadascú canta la seva cançó.
És important que cap veu sobresurti per sobre les altres i que les velocitats estiguin mes o menys sincronitzades.
4. El resultat és una textura sonora calidoscòpica. Si caminem per dins el cercle es pot explorar el teixit sonor i podem anar descobrint diferents cançons depenent de la nostra posició en el cercle.

Exemple de cançons:

Swing low, sweet chariot
Swing low, sweet chariot,
Coming for to carry me home,
Swing low, sweet chariot,
Coming for to carry me home.

When the saints go marching in
Oh, when the saints,
Oh, when the saints,
Oh, when the saints
Come marching in,
I wanna be in that number,
When the saints come marching in.

I'm gonna sing
I'm gonna sing, sing, sing,
I'm gonna dance, dance, dance,
I'm gonna sing. I'm gonna dance, allelu!
When the gates are open wide
I'll be right there at your side,
I'm gonna sing, I'm gonna dance, allelu!

Les tres cançons per separat i juntes.

<https://www.youtube.com/watch?v=FxPOromTmPE>

I perquè tot sigui més fàcil...

Anima,
indica el camí i marca els límits,
diverteix-te,
i riu molt!

Si vols veure la presentació amb les fotos i els quadres, clica l'enllaç

http://prezi.com/vvs9p44wkjlf/?utm_campaign=share&utm_medium=copy

© Juanjo Grande
Sant Antoni de Calonge
Març de 2016

info@juanjogrande.com
[@juanjogrande](#)
juanjogrande.com

Spiritual Medley

1

Swing low sweet cha - ri - ot, —
Oh when the saints — go mar - ching in — oh when the
I'm gon-na sing sing sing I'm gon-na dance dance dance I'm gon-na

4

co-ming for to ca - rry me home Swing low sweet
saints go mar - ching in — I want to be in that
sing I'm gon-na dance al - le - lu. When the gates are op - en wide, I'll be

7

cha - ri - ot — co-ming for to ca - rry me home. Swing
num - ber — Oh when the saints go marc - ching in. Oh when the
stan-ding by your side I'm gon-na sing I'm gon-na dance al - le - lu. I'm gon-na

Recursos en xarxa

Al web d'Apropa Cultura comptem amb un apartat on trobaràs recursos per a aprofundir en les sessions i visualitzar les formacions de cursos anteriors.

Podràs consultar:

- **Vídeos** de les formacions Educa amb l'Art
- **Dossiers** pedagògics de les sessions.
- **Articles i documentació** relacionada amb les arts i l'àmbit social

Clica aquí i descobreix com treballar les arts en el dia a dia!
<http://www.apropacultura.cat/formacio.aspx>

/Cercador de recursos

Troba recursos dels següents temes:

- Educa amb l'Art
- Experiències artístiques i socials
- Metodologies de treball
- Atenció als col·lectius socials
- Projectes artístics dels equipaments Apropa Cultura

Escull la temàtica artística:

- Música
- Dansa i circ
- Teatre
- Arts plàstiques i visuals

Escull el col·lectiu:

- Discapacitat física i sensorial
- General
- Infància i Joventut
- Salut mental
- Discapacitat intel·lectual
- Gent gran
- Risc d'exclusió

Quin tipus de format busques?

- Text
- Enllaç
- Presentació
- Vídeo
- Imatge
- Àudio

Nom del document, autor ...

Cercar recursos

Formació de Dansa |
Educa amb l'Art 14/15 I

Blog Museus i
Accessibilitat

Formacions Educa amb l'Art

Les formacions s'adrecen a professionals de l'acció social i educativa que treballen a centres socials [registrats a Apropa Cultura](#).

Organitzem sessions Educa amb l'Art durant tot l'any: consulta el calendari de les sessions i fes la teva inscripció. Ho trobaràs a l'apartat Formació del web d'Apropa Cultura:

Consulta el calendari:
<http://www.apropacultura.cat/formacio-mediateca.aspx>

Apropa Cultura

Obrim les portes dels teatres, auditoris i museus perquè tots necessitem la cultura.

www.apropacultura.cat

Email: apropa@apropacultura.cat

Telèfon: 93 247 93 00 ext. 469 i 339

c/ Lepant 150
08013 Barcelona